

PROGRAM OBUKE

**Programi obuke odraslih
za zanimanja iz oblasti Urbana poljoprivrede**

1. Baštovan urbane poljoprivrede

1. CILJ PROGRAMA OBUKE ZA ZANIMANJE: VRTLAR U URBANOJ POLJOPRIVREDI

Osnovni ciljevi stručnog usavršavanja kroz dopunsku nastavu odnose se na usvajanje znanja i praktičnih vještina vezanih za urbanu poljoprivredu, a koje osiguravaju pozitivan društveni utjecaj na pojedince i zajednicu odabirom poljoprivrednih praksi koje su ekološki prihvatljive i ekonomski isplative.

Uvod

Uzgoj hrane u urbanom okruženju je u porastu. Urbana poljoprivreda nas uči kako se može osigurati pozitivan društveni utjecaj na pojedince i zajednicu odabirom poljoprivrednih praksi koje su ekološki prihvatljive i produktivne.

2. ZADACI PROGRAMA OBUKE

Osnovni i konkretno definisani zadaci i ishodi učenja ovog programa su pripremanje i osposobljavanje polaznika za samostalni rad kroz ovladavanje neophodnim znanjima i budućim radnim aktivnostima. Nakon uspješnog završetka ovog programa, polaznici će moći:

- Identificirati odnose između tla, vode, insekata, bolesti i korova u poljoprivrednim sistemima
- Primijeniti najbolje prakse upravljanja i doprinose za poboljšanje zdravlja tla i proizvodnju ekonomski i ekološki održivih poljoprivrednih proizvoda
- Primijeniti poljoprivredne prakse koje su ekološki prihvatljive i produktivne, te pružaju pozitivan društveni utjecaj na pojedince i zajednicu

- Odredite glavne biljne vrste za proizvodnju hrane koje se obično nalaze u područjima uzgajanja umjerenog područja i mogućnosti tržišta za urbanu poljoprivredu
- Odabrati najbolje mogućnosti skladištenja i prerade određenih proizvoda biljnog porijekla
- Razviti učinkovit poslovni plan za bavljenje urbanom poljoprivredom

Zaposlenje:

- Proizvođač hrane u urbanim I periurbanim sredinama
- Osoblje u javnim vrtovima I vrtovima posebne namjene
- Zagovornik zaštite okoliša

3. NASTAVNI PLAN - TEMATSKE CJELINE

Program o održivoj urbanoj poljoprivredi sastoji se od 6 nastavnih tema/modula:

1. Dvije nastavne teme su obavezne:
 - 1.1. Osnove urbane poljoprivrede i
 - 1.2. Ekonomski aspekti urbane poljoprivrede
2. Preostale četiri (4) nastavne teme/modula su izbornog karaktera, pri čemu će polaznici sami moći izabrati od 8 ponuđenih cjelina konkretne 4 oblasti koje bi htjeli pohađati:
 - 2.1. Proizvodnja voća u urbanim sredinama
 - 2.2. Proizvodnja grožđa u urbanim sredinama
 - 2.3. Proizvodnja povrća u urbanim sredinama
 - 2.4. Agroturizam
 - 2.5. Urbano pčelarstvo
 - 2.6. Proizvodnja ljekovitog i začinskog bilja u urbanim sredinama
 - 2.7. Prerada prehrambenih proizvoda biljnog porijekla
 - 2.8. Proizvodnja biljnog sadnog materijala u urbanim sredinama

Ovaj program će polaznicima pokazati kako proizvesti zdravstveno bezbjednu i kvalitetnu hranu u urbanim sredinama, zaštititi zemlju i

vodene resurse zajednice, a da pri tome ostvaruju i neki vid ekonomske učinkovitosti. Polaznici će naučiti teorijske osnove, kao i praktične vještine za podršku održivosti poljoprivrede u urbanim i periurbanim sredinama.

3.1 Teorijski dio

Svaka od nastavnih tema će trajati po 15 sati, pri čemu će teoretski dio imati 5 sati, a praktični dio 10 sati.

- **Obavezne nastavne teme**
 - Osnove urbane poljoprivrede: 5 sati
 - Osnove ekonomike urbane poljoprivrede: 5 sati
- **Izborne nastavne teme:**
 - Proizvodnja voća u urbanim sredinama: 5 sati
 - Proizvodnja grožđa u urbanim sredinama: 5 sati
 - Proizvodnja povrća u urbanim sredinama: 5 sati
 - Agroturizam: 5 sati
 - Urbano pčelarstvo: 5 sati
 - Proizvodnja ljekovitog i začinskog bilja u urbanim sredinama: 5 sati
 - Prerada prehrambenih proizvoda biljnog porijekla: 5 sati
 - Proizvodnja biljnog sadnog materijala u urbanim sredinama: 5 sati

3.2 Praktični dio

- **Obavezne nastavne teme**
 - Osnove urbane poljoprivrede: 10 sati
 - Osnove ekonomike urbane poljoprivrede: 10 sati
- **Izborni predmeti :**
 - Proizvodnja voća u urbanim sredinama: 10 sati
 - Proizvodnja grožđa u urbanim sredinama: 10 sati
 - Proizvodnja povrća u urbanim sredinama: 10 sati
 - Agroturizam: 10 sati
 - Urbano pčelarstvo: 10 sati
 - Proizvodnja ljekobilja i začinskog bilja u urbanim sredinama: 10 sati
 - Proizvodnja biljnog sadnog materijala u urbanim sredinama: 10 sati

- Prerada prehrambenih proizvoda biljnog porijekla: 10 sati

4. NASTAVNI PROGRAM

Teorijski dio – ukupan fond sati 30

Nastavna tema: Osnove urbane poljoprivrede

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<i>Uvod, Sistemi održive poljoprivrede</i>	<i>3</i>
<i>2</i>	<i>Tipovi urbane poljoprivrede</i>	<i>2</i>

Nastavna tema: Ekonomika urbane poljoprivrede

	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<i>Poduzetništvo u urbanoj poljoprivredi</i>	<i>3</i>
<i>2</i>	<i>Marketing u urbanoj poljoprivredi</i>	<i>2</i>

Nastavna tema: Proizvodnja voća u urbanoj poljoprivredi

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<i>Uvod, osnove podizanja voćnjaka</i>	<i>3</i>
<i>2</i>	<i>Održavanje i njega voćnjaka</i>	<i>2</i>

Nastavna tema: Proizvodnja grožđa u urbanoj poljoprivredi

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
-----------------	----------------------------------	--------------------

1	<i>Uvod, osnove podizanja vinograda</i>	3
2	<i>Održavanje i njega vinograda</i>	2

Nastavna tema: Proizvodnja povrća u urbanoj poljoprivredi

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
1	Uvod, Osnovni principi proizvodnje povrća	3
2	Njega, branje i skladištenje povrća	2

Nastavna tema: Proizvodnja ljekovitog i začinskog bilja u urbanoj poljoprivredi

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
1	Uvod, Osnovni principi proizvodnje ljekovitog i začinskog bilja	3
2	Njega, branje i sušenje ljekovitog i začinskog bilja	2

Nastavna tema: Urbano pčelarstvo

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
1	<i>Uvod, osnove pčelarstva</i>	1
2	<i>Održavanje i njega pčelinjaka</i>	4

Nastavna tema: Agroturizam

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
1	Pojam turizma i oblici turizma	3
2	Ruralni turizam i agroturizam turizam - pojam, zakonska regulativa i oblici agroturizma	2

Nastavna tema: Proizvodnja bilnog sadnog materijala u urbanim sredinama

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<i>Uvod, osnove proizvodnje sadnog materijala</i>	<i>2</i>
<i>2</i>	<i>Načini razmnožavanja biljaka</i>	<i>3</i>

Nastavna tema: Prerada prehrambenih proizvoda bilnog porijekla

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<i>Uvod, osnove prerade proizvoda bilnog porijekla</i>	<i>3</i>
<i>2</i>	<i>Osnove skladištenja proizvoda bilnog porijekla</i>	<i>2</i>

Praktični dio- ukupan fond sati 60

- Nastavna tema: Osnove urbane poljoprivrede

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>1</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Vizualna analiza zemljišta - Planiranje plodoreda - Vizualna ocjena potreba biljaka za hranjivima i vodom - Održavanje zemljišta I borba sa korovima 	<i>10</i>

- Nastavna tema: Ekonomika urbane poljoprivrede

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
<i>2</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada biznis plana odabrane poljoprivredne proizvodnje 	<i>10</i>

- ***Nastavna tema: Proizvodnja voća u urbanim sredinama***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
3	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja voća na otvorenom, zatvorenom prostoru i u sudovima - Sadnja i mjere njege voćki tokom vegetacije - Berba i čuvanje voćnih plodova 	10

- ***Nastavna tema: Proizvodnja grožđa u urbanim sredinama***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja grožđa na otvorenom, zatvorenom prostoru i u sudovima - Sadnja i mjere njege tokom vegetacije - Berba i čuvanje grožđa 	10

- ***Nastavna tema: Proizvodnja povrća u urbanim sredinama***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja povrća na otvorenom, zatvorenom prostoru i u sudovima - Proizvodnja iz sjemena, rasada, dijeljenjem bokora i reznicama - Sjetva/Sadnja i mjere njege tokom vegetacije 	10

- ***Nastavna tema: Proizvodnja biljnog sadnog materijala u urbanim sredinama***

<i>R</i>	<i>Broj časova</i>
----------	--------------------

<i>br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	
4	<ul style="list-style-type: none"> - Tehnike kalemljenja voća, vinove loze i povrća - Tehnike proizvodnje rasada i mikrogreena 	10

- ***Nastavna tema: Proizvodnja ljekovitog i začinskog bilja u urbanim sredinama***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja ljekovitog i začinskog bilja na otvorenom, zatvorenom prostoru i u sudovima - Proizvodnja iz sjemena, rasada, dijeljenjem bokora i reznicama - Sjetva/Sadnja i mjere njege tokom vegetacije 	10

- ***Nastavna tema: Prerada prehrambenih proizvoda biljnog porijekla***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tehnološki postupci u preradi poljoprivrednih proizvoda biljnog porijekla</i> 	10

- ***Nastavna tema: Urbano pčelarstvo***

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Praktični rad sa pčelinjim društvima, sa akcentom na sakupljanje (proizvodnju) pčelinjih proizvoda</i> - <i>Priprema pčelinjih zajednica za proljeće i zimu</i> - <i>Organoleptičko ocjenjivanje meda</i> 	10

- **Nastavna tema: Agroturizam**

<i>R br</i>	<i>Nastavna jedinica:</i>	<i>Broj časova</i>
4	<ul style="list-style-type: none"> - Degustacija i prezentovanje tradicionalnih sireva - Degustacija i prezentovanje vina i rakija - Sakupljanje ljekovitog bilja 	10

5. OBAVEZNO PRETHODNO OBRAZOVANJE POLAZNIKA

Srednja škola u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju.
Ovaj program je predviđen uglavnom za kvalifikovane i ostale radnike koji kroz dopunsko obrazovanje stiču nove kompetencije za posao «Baštovan urbane poljoprivrede».

6. VREMENSKI PERIOD REALIZACIJE PROGRAMA

90 nastavnih časova, od toga 30 časova teorijskog dijela obuke i 60 časova praktičnog dijela obuke

7. UPUSTVO ZA REALIZACIJU PROGRAMA OBUKE

Realizacija programa obuke za „Baštovana urbane poljoprivrede“ će se realizirati u skladu sa nastavnim planom i programom. Teorijski i praktični dio nastavnog plana i programa će se realizirati u prostorijama i objektima Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Prezentacija teorijskih nastavnih sadržaja će se realizirati u učionici opremljenoj informatičkom opremom i multimedijalnim sredstvima. Za polaznike programa obuke bit će pripremljena uža i šira stručna literatura. Uža stručna literatura podrazumijeva pripremljenu radnu skriptu čiji sadržaj je usklađen sa nastavnim planom i programom. Šira stručna literatura uključuje prijedlog knjiga, i drugih nastavnih materijala koji šire tretira određenu nastavnu tematiku.

Nakon završetka nastavnog programa škola će za polaznike organizirati polaganje završnog ispita, koji se polaže pred stručnom komisijom sastavljenom od 6 članova, od kojih je jedan predsjednik komisije. Za kandidate koji budu redovno pohađali nastavu, uspješno realiziraju praktični dio programa i koji uspješno polože završni ispit škola će izdati certifikat o uspješno završenom programu i stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova „Baštovana urbane poljoprivrede“

Za uspješno izvođenje ovog programa obuke neophodno je:

- a) Učionice/sale sa pratećim multimedijalnim uređajima (LCD projektor, odgovarajuće ozvučenje, kamera, skener, printer)
- b) Ogledni poligon, zatvoreni objekat – plastenik, staklenik, sa pratećom opremom, posude, sistem za navodnjavanje i ostali repromaterijal neophodan za proizvodnju u skladu sa datim modulom
- c) Multimedijalni uređaji (LCD projektor, kamera, skener, printer).
- d) Obučeno nastavno/ stručno/predavačko osoblje za izvođenje teoretske i praktične nastave na modulima koji su dio programa Urbane poljoprivrede
- e) Certifikat za ustanovu.
- f) Nastavni plan i program za obuku sa pratećim materijalima.